

Kleurstipjes in het aquarium

Fragment van een zeer dicht beplant 60 liter-aquarium met een bonte platymix. De platy's vinden hier altijd genoeg voedsel om af te grazen.

Bij de juiste verzorging is lang plezier verzekerd!

“Vroeger golden ze als geliefde beginnersvissen; inmiddels maken ziektes en het overkweken ervan ze tot probleemvissen”. Het is nochtans zo bij deze uitspraak dat het maar om de halve waarheid gaat. In feite kan man van deze levendbarende tandkarpers nog veel plezier hebben wanneer men tenminste tegemoet komt aan hun behoeften.

Met een beetje geluk geeft het verzorgen van deze dieren veel voldoening. Vermits het hier om (ei)levendbarenden van de familie Poeciliidae gaat, kan men spoedig de trotse eigenaar worden van jonge visjes, maar dan alleen wanneer in het aquarium een dicht plantenbestand voorhanden is (bvb *Najas conferta*, *Riccia fluitans* en *Ceratophyllum demersum*). Jongen van levendbarenden houden zich bij voorkeur op in dichte plantenbosjes en genieten daar van een goede beschutting voor rovers, waaronder menigmaal ook de eigen ouders.

Aquarianen die geen jonge visjes willen kwijtspelen kunnen natuurlijk ook de drachtige vrouwtjes in kleine aquaria onderbrengen. Wat waterplanten moeten daarbij ook zeker ingebracht worden. Na de geboorte wordt de moeder teruggezet in het oude aquarium.

Best worden de kleintjes in het extra aquarium gevoerd met het allerkleinste voer dat in hun bekje past. Over zuurstof en nitriet moet men zich geen zorgen maken wanneer het aquarium met water uit de grote bak gevuld wordt. Een verwarming en doorluchting moet wel voorzien worden.

bij Wagtail platy's zijn de onpare vinnen diepzwart

te kruisen. Als men ze samen in grote bassins loslaat en ze maar laat doen, krijgt men binnen de kortste keren alle mogelijke kleur- en vormvariëaties. Van tijd tot tijd vist men die bassins leeg, en controleert men de jonge vissen om te onderzoeken wat er uit het allegaartje als mogelijke variëante is voortgekomen. Zulke exemplaren houdt men apart en probeert dan eerst, in verdere nakweken, de nieuwe eigenschappen te stabiliseren. Dikwijls komen ze nochtans ook, op kleur gesorteerd, onmiddellijk op de markt. Vermits het uitgangsmateriaal in dat allegaartje zeer variabel kan zijn, is het niet verwonderlijk dat ook uit de nakweek veelvoudige variëaties

De herkomst

Alle platy's uit de familie Poeciliidae behoren tot het geslacht Xiphophorus. Onder de naam "platy", die uit een vroegere geslachtsnaam stamt, kennen we nu een veelvoud aan kweekvormen. De eerste rode platy's ontstonden uit een kruising van wildvormen van platy's met een zwaarddragervrouwtje, waarvan de jongen bij verrassing rood waren. Daarmee werd dan verder gekweekt, en nogmaals gekruist. Onze huidige kweekvormen zijn meestal het resultaat van een zogenaamde selectiekweek, waarbij men met enkelingen waarbij variëaties voorkwamen, planmatig verder kweekte. Daarin waren een paar tientallen jaren geleden beroepskwekers en ook liefhebbers bijzonder succesvol.

Tegenwoordig hebben zulke kwekerijen zich vooral naar Oost- en Zuidoost-Azië verplaatst. Er zijn inmiddels zowel in Singapore, in Maleisië en Thailand bedrijven actief, die zich alléén bezighouden met de kweek van levendbarende tandkarpers. Daaronder zijn er enkele wier hoofdactiviteit op het gebied van de kweek van Xiphophorus-soorten ligt, dus de reproductie van platy's en zwaarddragers. Hier werkt men niet onvoorwaardelijk naar de Europese begrippen van "veredelingskweek" of "lijnkweek", dwz met exacte regels, maar men laat veel aan het toeval over.

Xiphophorus helleri
Xipho. maculatus en
Xipho. variatus zijn onder elkaar makkelijk

voortkomen. Of ze erfelijk komen vast te staan blijkt pas uit de verdere kweek, waarin telkens nieuwe variëaties tevoorschijn kunnen komen vooraleer een vaste kleur- of lichaamsvorm stabiel wordt. Veel van die kruisingen zijn in ieder geval onvruchtbaar. In de vakhandel vindt men tegenwoordig amper nog wildvormen, maar bijna enkel nog de ontstane, waaronder fantastisch mooie kweekvormen, die echter niet meer de "beginnersvissen" zijn die ze ooit waren.

Wie platy's effectief wil kweken dient hoog drachtige vrouwtjes in een extra aquarium onder te brengen zoals hierboven vermeld. Dichte plantenbossen met zwemruimte voor de moeders, zodat ze de kleintjes niet kunnen nazitten, vormen de inrichting van de kinderkribbe.

Xiphophorus maculatus, de platy, het plaatje, of het spiegeltandkarpertje

De platy stamt oorspronkelijk uit de Atlantische helling van Mexico en Guatemala. Heden leven in onze aquaria –

deze variant noemt men Regenboogplaty.

zoals hierboven vermeld – nog amper wildvormen. Ze horen tot de meest geliefde aquariumvissen, niet alleen bij beginners, maar ook bij ervaren kwekers. Een aquarium met deze bonte, vredelievende siervissen dient goed voorzien te zijn van waterplanten. Platy's zijn algeneters; naast algen zijn ook droogvoer, diepvries en levend voer geschikt.

Zij voelen zich goed in grote aquaria met een lichte stroming en zullen hun verzorgers blij maken met talrijke nakomelingen. Wie nochtans gesteld is

deze Simson-papegaaiplaty werd gekweekt uit *Xiphophorus variatus*

mannelijks worden 3,5 cm, en de vrouwtjes zowat 5 cm. groot.

Het aquariumwater mag voor deze visjes niet te zacht zijn. De pH-waarde mag niet onder 7 zinken, beter is een waarde rond 8. Een te sterk belast water (hoog nitraatgehalte of eventueel zelfs nitriet) kan hun gezondheid schaden. Gezien het bij platy's in regel om nakweek gaat,

sinds jaren zeer geliefd, de felrode Koraalplaty

op zuivere kleurvormen mag er geen andere variaties bij zetten. Een mix van verschillende kleurvarianten ziet er fantastisch uit, en wordt ook zeer dikwijls toegepast. Men moet dan niet rekenen op zuivere kleurslagen. De vissen kruisen steeds weer onder elkaar. Het vissengezelschap in zo'n platybak wordt mettertijd - zo hij gespaard wordt van ziektes - hoe langer hoe "bonter". De

deze variante van *Xiphophorus maculatus* noemt men "Bloedend hart"

dient er op gelet dat de temperatuur tussen 24 en 27°C blijft. Als alleseters zijn ze makkelijk te voeren.

Xiphophorus variatus, het papegaaitandkarpertje Papegaaitandkarpertjes, zo noemt men deze tot de kleurrijkste levendbarende tandkarpertjes horende siervissen, hebben niet zo'n grote aquaristische verspreiding als *Xiphophorus maculatus*. Reeds bij de wildvang exemplaren kan men de variabiliteit van de kleuren

***Xiphophorus maculatus*: de variant "Wagtail-blauw"**

vaststellen, zodat de huidige kweekvormen in kleuren en invormen geen verrassing zijn. De in 1931 voor de eerste maal ingevoerde vis stamt uit het zuidwesten van Mexico. Hij heeft zich vlug naast *Xiphophorus maculatus* een blijvende plaats in de aquaria verworven, en was bekend als een probleemloze vis.

Spijtig genoeg zijn deze prachtige dieren ondertussen, waarschijnlijk door overkweken en niet geheel soortgerichte verzorging, gemuteerd tot gevoelige en kwetsbare wezentjes. Zijn de halfwas al visjes mooi, dan staat men verbaasd over hoe prachtig zij er als volwassen vissen uit zien; natuurlijk, steeds in de veronderstelling dat een in het aquarium uitgezette stam absoluut gezond is, en dat er geen andere vissen worden bijgebracht.

de Tuxedo-platy vindt men bvb in dieprood

zwart-geel is de "Hommelplaty"

langer bekend is de geel-oranje Tuxedo-platy

met de imposante rugvin is de "Hoogvinplaty"

*blauwe platy, wel uit *Xiphophorus maculatus**

de "Ananasplaty" is een recentere kweekvorm

De *Xiphophorus variatus* is een makkelijk te verzorgen siervis; veel plezier heeft men aan deze tandkarper als hij opgroeit in een goed beplant aquarium met voldoende zwemruimte. Zoals de platy is het een alleseter die ook algen niet versmaadt, maar een algenplaag bekampen kan hij niet echt. Dit aquaristisch juweeltje uit Midden-Amerika moeten we niet laten vervallen tot goedkope beginnersvissen. Hoewel zo'n indruk gewekt wordt, is het hopelijk toch niet te laat. De mannetjes worden evenals de vrouwtjes ongeveer 6 cm. groot. Het water dient een hardheid van 15 tot 25 GH te hebben, de temperatuur tussen 19 en 23°C. De pH-waarde mag niet onder de 7 komen. Ook deze soort is een alleseter, die makkelijk de voeren is.